

мо отговорност е да пазят огромни съкровища. Това е наказанието им, защото са осквернили по някакъв начин святостта на свещените планини.

Въпреки тези опасни демони, циганите номади истински желаели да устроят зимните си селища в пещерите на подобни планини, защото смятали, че те притежават всякакви ценни свойства. В някои планини, считани за по-могъщи от други, течали реки, чиято вода можела да накара бременните жени да родят красиви деца. От камъните от такива хълмове правели мощни амулети, за да държат настрана злите духове и да изцеряват пристъпи на лудост и епилепсия. Билките по тези планини също имали особени магически свойства. Прахът от изсушени змии, жаби и гущери, уловени по такива планини, имал голяма сила да предпазва домашните животни, а пръстта, пръсната върху брачно ложе, поставена в гроб или изядена от живо същество, носела късмет.

Да се оскверняват тези свещени планини било най-голямата обида. Ако някой минава през тях и гъвче или забрави да си изчисти устата, като се изплюе преди да ги е приближил, това ще му донесе болест. Преди да си вземеш нещо от планината, независимо дали билки или камъни, не бива да забравяш да плюнеш три пъти. Ако жена, без да иска изтърве детето си на земята или в потока на такава свещена планина, следващото ѝ отроче ще бъде чудовищно създание, наполовина човек, наполовина звяр, и ще изтезава и измъчва

майка си. Двойките, които имат сексуален контакт сред такива планини, рискуват тутакси да бъдат превърнати в скали.

Често се смятало за походящо да се поднасят дарове и жертвопринашения на такива планини. Когато се благодари за нещо добро, което се е случило, много цигани взимат парче месо и го завързват за някое дърво на свещената планина. Ако на другия ден месото е изчезнало, значи дарът е бил приет. Ако не - всеки ден трябва да се предлага отново, докато не изчезне на следващия, тогава дарът е приет като достатъчен.

Всички свещени планини са наименувани на месоядни животни като мечки, лисици или вълци. Съществувала практика сред унгарските цигани да заравят плътта на животно като кръвна жертва за планината. После планината се именува на пожертваното животно. Понякога се запазвали животински части, готови да се принесат в дар на свещената планина в случай, че някое нещастие засегне някои от тях.

ЖЪЛТА ЗМИЯ

Легнах и задряхах, мале,
сред полето.
В тъмна доба ветровита
край овцете.

Жълта пепелянка влезе
в пазвата ми.

Посегни с ръчица, мале,
извади я!

Цяла нощ ми пие хищно
сърчицето!..

Жълта пепелянка, сине,
люто хапе.

Вместо мене да ме клъцне
по ръката,
нека тебе ти изпие
сърчицето.

Снощи се завърнах, тате,
отдалече.

Легнах и задряхах кротко
при овцете.

Жълта пепелянка влезе
в пазвата ми.

Клъцна ме, изпи ми, тате,
сърчицето.

Протегни ръка човешка,
изгони я!

Сине, тези влечугарки
са опасни.

Вместо мене да захаят
за ръката,
нека тебе ти разкъсат
сърчицето!

Снощи, жено, се завърнах
от гурбета.

легнах и задряхах сладко
сред овцете.

жълта стръвна пепелянка
допълзя до
мойта пазва и засмука
ми сърцето!

Протегни ръка, хвани я!

Бръкна сръчно

и напипа в пазвата му
не змия, а

дълъг пояс – жълт кемер от
змийска кожа,
пълнен със жълтици тежки.

Жено моя,

сядай тук, до мен, да хапнем,
и да пийнем!..

А „змията“ ще разтворим
като книга -

сметките си да направим.

Расим Агушев – мечкара

17.10.1953 г. София

Записа и преведе: Мануш Романо